

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Nds/5/2016
Identifikačné číslo spisu: 2016200557
Dátum vydania rozhodnutia: 03.11.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:2016200557.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Ochranca práv spotrebiteľov, občianske združenie, IČO: 42 395 593, Horná 15, Banská Bystrica, zastúpený: Lexpert, s.r.o., advokátska kancelária, Horná 15, Banská Bystrica, proti žalovanému: Krajský súd v Trnave, Vajanského 2/A, Trnava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Krajského súdu v Trnave č. 1SprI/22/16 zo dňa 29.06.2016, konajúc o prikázaní veci inému krajskému súdu, takto

rozhodol:

Vec vedenú na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 14S/60/2016 p r i k a z u j e na prejednanie a rozhodnutie Krajskému súdu v Banskej Bystrici.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave predložil vec vedenú pod sp. zn. 14S/60/2016 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na prikázanie veci inému správneho súdu, pretože sudcovia tohto súdu boli z prejednávania a rozhodovania veci vylúčení uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/60/2016-63 zo dňa 24.10.2016.
2. Podľa § 88 ods. 2 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) o vylúčení sudcu rozhoduje bezodkladne predseda súdu. O vylúčení predsedu súdu rozhoduje bezodkladne podpredseda súdu.
3. Podľa § 88 ods. 3 SSP ak je sudca vylúčený, prideli predseda súdu vec inému sudcovi. Ak je vylúčený celý senát, prideli vec inému senátu. Ak nie je možné zabezpečiť pridelenie podľa osobitného predpisu, predloží predseda súdu vec na rozhodnutie podľa § 85.
4. Podľa § 89 SSP ak možno z rovnakého dôvodu predpokladať zaujatosť aj ďalších sudcov toho istého správneho súdu, vyžiada si predseda súdu pred rozhodnutím podľa § 88 ods. 2 aj vyjadrenia týchto sudcov. Ak rozhodne o vylúčení sudcu správneho súdu, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť, predseda súdu zároveň rozhodne o vylúčení sudcov podľa prvej vety.
5. Podľa § 85 ods. 1 SSP ak nemôže príslušný správny súd vo veci konať, pretože jeho sudcovia sú

vylúčení, musí byť vec prikázaná inému správneému súdu tej istej inštancie.

6. Podľa § 85 ods. 2 SSP vec možno prikázať inému ako miestne príslušnému alebo kauzálnu príslušnému krajskému súdu, ak pre vylúčení sudcov správneho kolégia nemožno zostaviť senát. To platí primerane aj na prikázanie veci okresnému súdu.

7. Podľa § 85 ods. 4 SSP o prikázaní veci inému okresnému súdu rozhoduje krajský súd spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má vec prikázať. O prikázaní veci inému krajskému súdu rozhoduje najvyšší súd. Ak sú vylúčení sudcovia senátu najvyššieho súdu, rozhodne o prikázaní veci inému senátu iný senát najvyššieho súdu.

8. Podľa § 23 ods. 1 SSP na krajskom súde vo veciach správneho súdництва konajú a rozhodujú sudcovia správneho kolégia v trojčlenných senátoch zložených z predsedu a dvoch sudcov.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na rozhodnutie o prikázaní veci inému krajskému súdu po oboznámení sa s vecou dospel k záveru, že vec prikáže na prejednanie a rozhodnutie Krajskému súdu v Banskej Bystrici.

10. Krajský súd v Trnave uznesením č. k. 14S/60/2016-63 zo dňa 24.10.2016 rozhodol, že všetci sudcovia obchodno-správneho kolégia Krajského súdu v Trnave a sudkyne JUDr. Bibiana Ťažiarová a JUDr. Ľuboslava Vanková sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci. Výrokom II. rozhodol o predložení veci Najvyššiemu súdu SR na rozhodnutie o prikázaní veci inému krajskému súdu. V konaní ide o správnu žalobu proti žalovanému Krajskému súdu v Trnave o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Krajského súdu v Trnave, ktorým nebolo vyhovené žiadosti žalobcu o sprístupnenie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z.z.“). Členovia senátu, ktorému bola vec pôvodne pridelená prostredníctvom programových a technických prostriedkov náhodným výberom, vzniesli námietku zaujatosti, v ktorej v podstate zhodne uviedli, že žalovaný je ich zamestnávateľom a s jeho predsedom a podpredsedami si tykajú, sú v kamarátskom vzťahu, stretávajú sa na organizovaných akciách, čím môžu vzniknúť pochybnosti o ich nezaujatosti. Obsahovo takmer totožné stanovisko zaujali aj ostatní sudcovia obchodno-správneho kolégia v oznámeniach zo dňa 06.10.2016 i sudcovia občianskoprávneho kolégia vrátane JUDr. Bibiany Ťažiarovej a JUDr. Ľuboslavy Vankovej. Predseda Krajského súdu v Trnave rozhodnutie o vylúčení všetkých sudcov obchodno-správneho kolégia odôvodnil tým, že objektívna skutočnosť spočívajúca v tom, že správnu žalobou je označený za žalovaného Krajský súd v Trnave, pričom je namietaná zákonnosť jeho rozhodnutia, a tento súd je miestom pôsobenia všetkých sudcov obchodno-správneho kolégia, resp. všetkých sudcov pôsobiacich v obchodno-správnych senátoch, ktorí všetci majú nielen kolegiálny, navyše aj priateľský vzťah k sudcom vykonávajúcim štátnu správu súdu, ktorí predmetné rozhodnutie vydali, zakladá taký pomer všetkých sudcov obchodno-správneho kolégia k veci, ale i k osobe žalovaného účastníka konania, ktorý vyvoláva odôvodnené pochybnosti o ich nezaujatosti. Krajský súd v Trnave by sa v danom prípade nemohol javiť v očiach strán ako nezávislý, nemôže byť v súlade s ústavnou zásadou nezávislého a nestranného súdu, ak by žalobu o nezákonnosti rozhodnutia súdu rozhodoval ten istý súd, ktorého funkcionár - sudca napadnuté rozhodnutie vydal. Vzhľadom na popísané okolnosti nie je daná existencia dostatočných záruk, že je možné vylúčiť akúkoľvek legitímnu pochybnosť o zaujatosti ktoréhokoľvek zo sudcov obchodno-správnych senátov vo veci. Po realizácii dvojitého testu nezaujatosti a skonštatovaní, že reálne existujú objektívne okolnosti, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že všetci sudcovia obchodno-správneho kolégia, resp. pôsobiaci v obchodno-správnych senátoch disponujú určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci, ale aj k žalovanému, keď zároveň existujú aj pozitívne výsledky subjektívneho testu, založené na osobnom presvedčení všetkých sudcov obchodno-správneho kolégia o potrebe ich vylúčení z objektívneho dôvodu.

11. Najvyšší súd SR s poukazom na ustanovenie § 23 ods. 1 SSP a § 85 ods. 2 SSP uvádza, že agendu správneho súdництва môžu rozhodovať sudcovia správneho kolégia daného súdu. Členovia iných kolégií nie sú v zmysle § 23 ods. 1 SSP v spojení s § 85 ods. 2 SSP príslušní na rozhodovanie vecí patriacich

do správneho súdnictva. Z uvedeného vyplýva, že ak sú vylúčení všetci sudcovia správneho kolégia krajského súdu, je potrebné postupovať podľa § 85 a vec prikázať inému miestne alebo kauzálne príslušnému krajskému súdu. Z dôvodu zásady hospodárnosti Najvyšší súd SR v súlade s § 85 ods. 4 veta druhá SSP rozhodol, že vec prikáže Krajskému súdu v Banskej Bystrici, keďže tak žalobca ako aj jeho právny zástupca majú sídlo v Banskej Bystrici.

12. Pre úplnosť však Najvyšší súd SR poukazuje na svoju skoršiu judikatúru, týkajúcu rozhodovania o námietke zaujatosti práve v prípadoch, ktoré sa týkajú nevyhovenia žiadosti o sprístupnenie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z.z. s tým, že žalovaným správnym orgánom je krajský súd, ktorý je vecne a miestne príslušný na preskúmanie zákonnosti takéhoto administratívneho rozhodnutia. Napríklad rozhodnutia sp. zn. 5Ndz/5/2011 zo dňa 08.11.2011, 1Ndz/8/2011 zo dňa 06.12.2011, 2Ndz/8/2011 zo dňa 02.01.2012, v ktorých bol žalovaným Krajský súd v Nitre, rozhodnutia sp. zn. 6Ndz/2/2012 zo dňa 25.10.2012, 8Ndz/4/2012 zo dňa 21.11.2012, v ktorých bol žalovaným Krajský súd v Bratislave, rozhodnutie 6Ndz/3/2013 zo dňa 17.09.2013, v ktorom bol žalovaným Krajský súd v Žiline, rozhodnutie sp. zn. 2Ndz/4/2013 zo dňa 18.12.2013, v ktorom bol žalovaný Krajský súd v Košiciach a najmä rozhodnutie sp. zn. 3Ndz/6/2013 zo dňa 07.11.2013, v ktorom bol žalovaný Krajský súd v Trnave. Krajskému súdu v Trnave musela byť známa konštantná rozhodovacia činnosť Najvyššieho súdu SR v obdobných veciach. Najvyšší súd SR zo svojich skorších rozhodnutí vyberá: „Práve osobitný vzťah sudcu k štátu musí sudcovi umožniť konať a rozhodovať nezávisle a nezaujato vo všetkých veciach, teda aj vo veciach, ktoré sa týkajú nielen štátu, s ktorým tento vzťah po dobu výkonu svojej sudcovskej funkcie udržiava, vecí týkajúcich sa orgánov správy súdu, na ktorom aktuálne vykonáva svoju funkciu, nevyvímajúc. K tomuto postojú čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky výslovne sudcovi priznáva nezávislosť pri výkone jeho funkcie. V zmysle zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (§ 35 cit. zák.) pôsobnosť predsedu súdu v oblasti riadenia a správy súdu je potrebné vnímať ako súhrn určitých oprávnení a zároveň aj ako zákonom dané povinnosti; predseda je zároveň štatutárnym orgánom súdu, pokiaľ tento zákon nezveruje toto postavenie v oblasti správy súdu inému subjektu - riaditeľovi správy súdu. V zmysle § 32 a § 33 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov orgány riadenia a správy súdu (t.j. predseda súdu a podpredseda súdu) vykonávajú riadenie a správu súdov v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom; úlohou riadenia a správy súdov je vytvárať súdom Slovenskej republiky podmienky na riadny výkon súdnictva najmä v oblasti personálnej, organizačnej, ekonomickej, finančnej, odbornej a dohliadať na riadny výkon súdnictva spôsobom a v medziach ustanovených zákonom, pričom riadenie a správa súdov nesmú zasahovať do rozhodovacej činnosti súdov. Predseda súdu, či z jeho poverenia podpredseda súdu teda koná v mene súdu i pri vydávaní rozhodnutí podľa zákona o slobode informácií. Predseda súdu nie je však nadriadeným sudcu ani sudca nie je podriadeným predsedovi súdu. Dôvodom pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí nemôže byť ani samotná okolnosť, že sudcovia sa navzájom (ako kolegovia) poznajú a pravidelne sa stretávajú na pracovisku. Vzťahy sudcov navzájom sú vo všeobecnosti neutrálne, budované na princípoch profesionálnej spolupráce, riešenia obdobných pracovných úloh a problémov. Takéto kolegiálne vzťahy sudcov nemožno bez ďalšieho považovať za okolnosť vzbudzujúcu pochybnosti o ich nezaujatosti. Jedine v prípade, kedy vzájomný vzťah presiahne takto chápaný profesionálny rámec a nadobúda charakter bližšieho osobného vzťahu (rodinného, priateľského a pod.), možno o tejto okolnosti uvažovať ako o dôvode pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí. (...) Ustanovenie čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý sudcovi nielen výslovne priznáva nezávislosť výkonu funkcie sudcu, ale súčasne prostredníctvom iných právnych predpisov zabezpečuje garancie bežné v demokratickej spoločnosti na ničím nerušený výkon funkcie sudcu. Aj v tejto veci Najvyšší súd Slovenskej republiky upozorňuje na to, že „opačný výklad situácie sudcu, ktorý by sa mal dostať (a v posudzovanej veci je dôvodný záver o narastajúcom výskyte týchto vecí pri aplikácii zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov jednotlivcami nespokojnými s výsledkami prvostupňového informačného konania) do konfliktu so štátnou správou svojho súdu, by ohrozoval v prípade nedostupnosti vhodnej rozhodovacej alternatívy dostupnosť spravodlivosti, a v konečnom dôsledku by maril riadne uplatnenie ústavou zaručeného práva jednotlivca na spravodlivú súdnu ochranu v zmysle čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky“ a taktiež poukazuje na to, že danú situáciu je potrebné dôsledne odlišiť od

uznávaného princípu „nemo iudex in causa sua“, lebo tu nejde o osobnú vec sudcu, ale o stále zdôrazňovaný vzťah medzi sudcom na strane jednej a štátom, tzn. výkonnou mocou. (...) Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že vzhľadom na stúpajúcu frekvenciu žiadostí o informácie, o ktoré sú žiadané aj orgány správy súdu, nie je možné vylúčiť ani žaloby o preskúmanie negatívnych rozhodnutí o takýchto žiadostiach. Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustálenej judikatúry vo všeobecnosti nepovažuje za prijateľné paušálne vylučovanie sudcov toho ktorého súdu len preto, že vecne a miestne príslušným súdom na preskúmanie rozhodnutia vydaného orgánom správy súdu (predsedom alebo podpredsedom súdu) je súd, ktorého sa preskúmavane rozhodnutie týka. (Pozri napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Ndz/1/2012, 3Ndz/3/2012, 2Ndz/4/2012, 5Ndz/7/2012, 4Ndz/6/2012).“

13. Krajský súd sa pri posudzovaní námietky zaujatosti mal vo svojom rozhodnutí o vylúčení sudcov obchodno-správneho kolégia vysporiadať aj s ustálenou rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu SR v prípade, ak mal v úmysle sa od nej odkloniť.

14. Z dôvodu, že všetci sudcovia obchodno-správneho kolégia Krajského súdu v Trnave sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci, Najvyšší súd SR nemal inú možnosť, než postupovať podľa § 88 ods. 3 SSP v spojení s § 85 SSP a vec prikázať inému miestne alebo kauzálnu príslušnému krajskému súdu, v tomto prípade Krajskému súdu v Banskej Bystrici.

15. Na záver Najvyšší súd SR poukazuje na judikát č. 6, prijatý na zasadnutí správneho kolégia Najvyššieho súdu SR dňa 25.10.2016, v zmysle ktorého nemeritórne uznesenie podpisuje len predseda senátu „Ak v správnom súdnictve rozhoduje správny súd o postúpení veci uznesením (§ 18 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z.), nejde v tomto prípade o uznesenie, ktorým sa rozhoduje vo veci samej, a preto podpisovanie rozhodnutia - uznesenia všetkými členmi senátu za tejto procesnej situácie neprichádza do úvahy, pretože zákonodarca neustanovil pri tejto forme senátneho rozhodovania inú povinnosť, a preto sa na nemeritórne uznesenie použijú ustanovenia o rozsudku iba primerane (a to vrátane ustanovenia § 139 ods.4 a § 141 Správneho súdneho poriadku). V takomto prípade členovia senátu podpisujú spoločne iba zápisnicu o porade a hlasovaní senátu a nemeritórne uznesenie podpíše iba predseda senátu.“ (Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Sž/6/2016 zo dňa 27.07.2016).

16. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd SR v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.